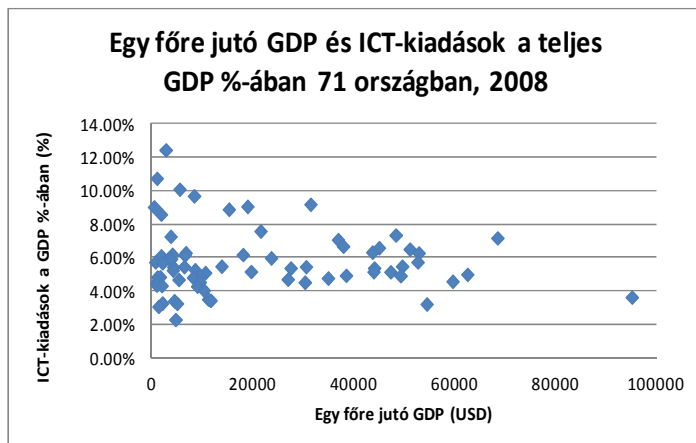
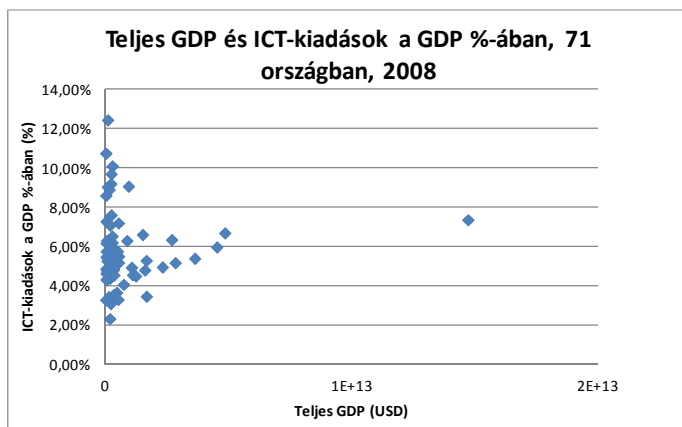

Az MKIK GVI „Tendenciák és életutak a szoftveriparban” című friss tanulmányában a szoftveripar aktuális jelenségeit vizsgálja. Az elemzés azzal a kérdéssel foglalkozik, hogy milyen tendenciákat figyelhetünk meg az ágazat mai és közelmúltbeli alakulásában, illetve melyek azok a változások, melyek kijelölik a szoftveripar későbbi fejlődésének valószínűsíthető irányvonalait. Célunk megvalósítása érdekében nem csupán a regionális és globális trendek bemutatásával foglalkozunk, hanem kitérünk korunk néhány jellegzetes szoftveripari vállalata „élettörténetének”, jellemzőinek bemutatására is.

A Magyar Kereskedelmi és Iparkamara Gazdaság és Vállalkozáskutató Intézetének (GVI) „Tendenciák és életutak a szoftveriparban” című tanulmánya korunk gazdasági és társadalmi életének egyik legmeghatározóbb szegmensének, az informatikának, ezen belül is a szoftveripar aktuális változásainak és vállalatainak elemzésével foglalkozik. Az iparág változásai fontosak az ún. információs társadalom korában, mivel a társadalmi működés számos területére nagy hatással vannak. A szoftveripar jellegzetességeinek, fontosabb tendenciáinak összefoglalásához sokoldalú megközelítés szükséges. Egyrészt ismertetni kell azokat a világméretű iparági folyamatokat, melyek hatással lehetnek és lehetnek a szoftverfejlesztés dinamikájára. Másrészt szükség van e hatások regionális érvényesülésének vizsgálatára. Végül annak elemzésére van szükség, hogy a szoftveripar adott régióban megfigyelhető folyamatai a szoftverfejlesztő cégek mely típusai, azok milyen jellegű életútjai számára szolgáltattak megfelelő kiindulási alapot.

A globális tendenciák vizsgálatánál felismerhetők olyan jelenségek, melyek nem csupán az iparág jelenét, hanem annak jövőjét is komolyan befolyásolhatják. A napjainkban végbemenő ágazati változások a fogyasztói szemlélet kiteljesedével jellemezhetőek. Ezen jelenségek közé sorolhatóak a felhőszolgáltatások, a SaaS (software-as-a-service)-technológia, a mobil eszközök népszerűsége, az adatelemzési lehetőségek átalakulása (Big Data) és a közösségi hálózatok használatának általánossá válása. Ugyancsak ebbe a körbe sorolhatóak bizonyos startup vállalatok rendkívüli sikere, valamint az ún. Jövő Internet kialakulásának kezdetei, ami egy olyan folyamatosan fejlődő rendszerként írható le, amely többek között a jelenlegi internethez képest jelentősen több végpontot, bárhol és bármikor hozzáférhető tartalmat, minőségi és biztonságos szolgáltatásokat tartalmaz, és a virtuális és valós világ összekapcsolását hozza el. Érdemes ide sorolni az ágazaton belüli fúziókat és felvásárlásokat, valamint az iparág globalizációs folyamatait is. A felsorolt jelenségek a jövőben olyan mértékben átalakíthatják a szoftveripar működését, hogy annak jellegén kívül határai is megváltozhatnak a jelenlegi állapotokhoz képest.

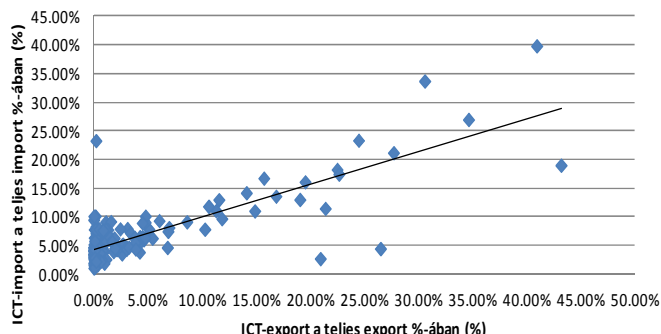

A szoftveripar aktuális tendenciáit ugyanakkor nem csupán a világszerte érvényesülő szempontok szerint, hanem regionális szinten is érdemes megvizsgálni. Három nagy, nem kizárólag földrajzi alapon, hanem a szoftveripar fejlettségét is alapul véve képzett régiót – Észak-Amerikát (elsősorban az USA), Európát (nyugati, északi és középső fele) és a fejlődő országokat – tekintve érdemes azt elemezni, hogy a globális folyamatok milyen konkrét formában valósulnak meg e régiókban. A fejlődő országok csoportján belül különválasztjuk a felemelkedő piacokat (BRIC-országok, a „visegrádi négyek” és Izrael), valamint azokat az országokat, melyek még nem mutatnak komolyabb szoftveripari fejlődést, így ebből a szempontból elmaradottnak tekinthetők.

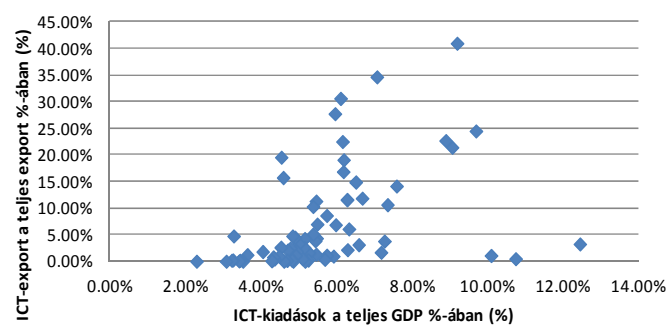
A szoftveripar domináns vállalatai napjainkban is az észak-amerikai régió óriásai közül kerülnek ki (például Microsoft, IBM), a vezető pozíció azonban ezen vállalatok esetében sem feltétlenül biztosított, mivel a jövőben az egyik legnagyobb kihívást a vállalati múltból fakadó tehetetlenségi erő fogja jelenteni. Európáról elmondható, hogy ma már nem tekinthető a világ legélénkebb gazdasági működést mutató területének, ugyanakkor a szoftverpiac folyamatosan növekszik és változik, valamint kiemelendő a térség fogékonysága az innovációra. Számos európai szoftvervállalat ér el jelentős sikereket globális szinten is. A fejlődő régiókban működő vállalatok általában mind az észak-amerikai, mind az európai versenytársaknál gyengébb pozíciókat szereztek meg a globális piacon, azonban az ide sorolható országok szoftveriparának fejlettsége egyáltalán nem egységes. Míg egyes elmaradott országokban maga a szoftveripari fejlődés beindulása is várat magára, addig más, felemelkedő országok mind befektetési célpontként, mind új vállalatok anyaországaiként képesek voltak a globális szoftveripar fontos szereplőivé válni.

Az egyes régiók néhány jellemző szoftvervállalatának bemutatása, összehasonlítása jól kiegészíti az ágazat globálisan és regionálisan vizsgált tendenciáinak áttekintését. Az észak-amerikai régióból a Microsoft és a Google, az európai régió vállalatai közül a Sap és a Dassault Systèmes, a fejlődő régiók esetében pedig a felemelkedő országok közül a magyar fejlesztésű Prezi és a követő országok köréből a costa rica-i TecApro szoftveripari vállalatok kerültek bemutatásra és összehasonlításra. A régiókkal kapcsolatban korábban leírt tendenciák szemléltetése mellett a vállalatok bemutatása során az is megfigyelhető volt, hogy míg a nagyobb, tradicionális szoftvervállalatok hajlamosak bizonyos konzervativizmussal kezelni az iparágon belül megjelenő újításokat, addig egyes kisebb, feltörekvő vállalatok rendkívüli nyitottságot mutatnak ezek iránt.

ICT-export és -import a teljes export, illetve import %-ában, 149 országban, 2008

ICT-kiadások a GDP %-ában és ICT-export a teljes export százalékában, 2008

Makrogazdasági tendenciák: A magyar építőipar helyzete régiós összehasonlításban

A magyar építőipari termelés idén februárban 28,3%-kal meghaladta az előző év azonos időszakának termelését. Mind az épületek építése, mind egyéb építmények termelése növekedett, előbbi 21,3%-kal, utóbbi pedig 39,2%-kal. Azonban az ágazat ilyen mértékű növekedése mellett is folyamatos emelkedés látható az építőipari cégek megszűnésében. Érdekes az ágazat teljesítményét összevetni az ún. „visegrádi országok” többi tagjának eredményeivel is, mivel ez segít elhelyezni és értékelni Magyarországi építőipari teljesítményét a közép-európai régió tendenciáinak tükrében.

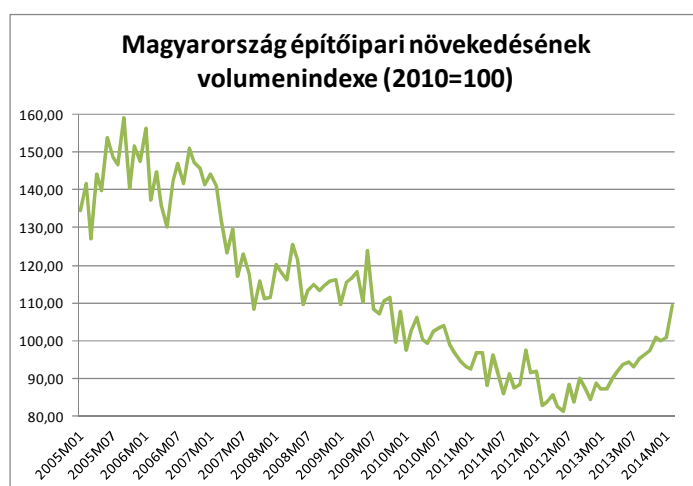
A magyar építőipar teljesítménye

Magyarországon az építőipar termelésének növekedése 2006-tól kezdődően meredek negatív tendenciát mutatott, melyet az út- és autópálya-építésekkel foglalkozó vállalatok termelésének visszaesése okozott. A válság hatására az amúgy is nehéz helyzetben levő magyar építőipar mély recesszióba került, a termelés visszaesése hosszan elhúzódott. A fordulópontot 2012 második felére jelenti, azóta az ágazat pozitív növekedési tendenciát mutat, de ebben nagy szerepük van a kormányzati beruházásoknak, a versenyszféra pedig még mindig erősen visszafogja az építési beruházásokat.

2014 februárjában mindkét építményfőcsoport termelése emelkedett: az épületek építése 21,3%-kal, az egyéb építményeké pedig 39,2%-kal nőtt az előző év azonos időszakához képest. Az épületek építésének bővülése elsősorban az ipari beruházásoknak köszönhető; az egyéb építmények esetén a vasút-felújítási és útépitési munkáknak és közműfejlesztéseknek köszönhető a növekedés. A 2014 februárjában kötött új szerződések volumene 29,8%-kal volt magasabb az előző év azonos időszaki értékénél. A javulás nagy része az egyéb építményekre vonatkozó új szerződések volumenéből fakad, ugyanis ez 77,9%-kal növekedett az előző év adott időszakához képest, míg az épületek építésére vonatkozó szerződések volumene 23,2%-kal csökkent.

Ez a pozitív tendencia a várakozásokra is pozitív hatást gyakorol. A GKI által végzett felmérés szerint 2014 áprilisában az üzleti szférán belül a kereskedelem kivételével minden ágazat várakozása kedvezőbb lett, különösen az építőipari vállalatoké.

Emellett azonban negatív kilátásokat jelez az a tény, hogy az elmúlt egy évben az Opten céginformációs szolgáltató adatai szerint romlottak a magyar építőipar cégstatisztikai adatai, és ebben az idei év első negyedéve sem hozott változást. Míg 2013 márciusa óta 6063 építőipari cég szűnt meg, ami átlagosan 1515 céget jelent negyedévente, addig idén az első három hónapban 1526 céget számoltak fel, ami

33 százalékponttal több, mint az előző év azonos időszakában.

Régiós összehasonlítás

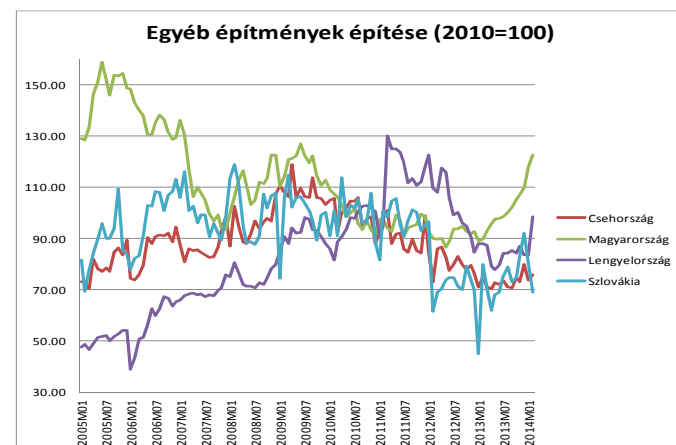
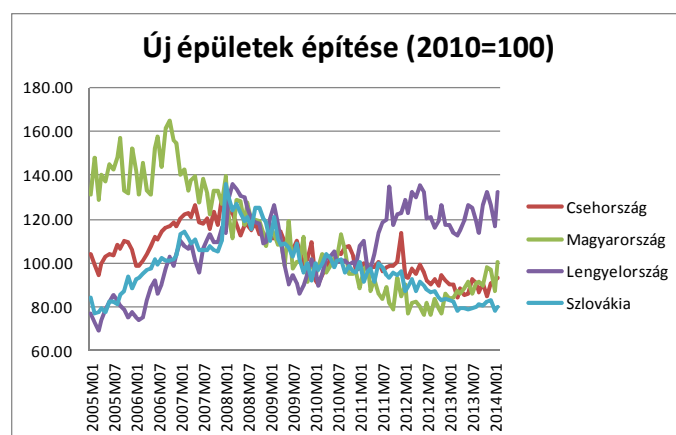
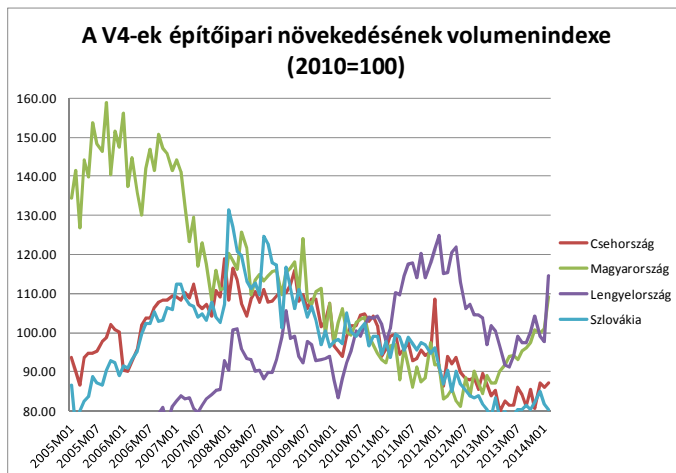
A magyar építőipar helyzetét az Európai Unión belül az ún. „visegrádi országok” (V4, Magyarországon kívül Lengyelország, Csehország és Szlovákia) körével érdemes összehasonlítani, mivel ez a négy ország alkotja a közép-európai régió azon térségét, melyek a szocialista blokk megszűnése után körülbelül azonos gazdasági fejlettségi szintről indultak.

A V4-ek építőipari volumenindexét vizsgálva a (2010-es évet bázisként véve) megállapítható, hogy a válság előtti 4 éves időszakban Magyarország építőipari növekedési üteme messze meghaladta a három másik ország teljesítményét. A 2006 második félévétől megfigyelhető visszaesés hatására a volumenindex 2008-tól 2012 második félévéig együtt mozgott Szlovákia és Csehország építőipari teljesítményével. Érdekes eredményt mutat Lengyelország, amely a válság előtt a leggyengébb növekedési teljesítményt mutatta és a 2009-es válság után egy mély, de rövid időtartamú visszaesés után – míg a másik három ország visszaesést mutatott – 2010 első negyedévéől kezdve meredek, pozitív építőipari volument produkált.

Lengyelországnak ez a válság alatti szembetűnő teljesítménye a 2012-es Labdarúgó Európai Bajnokságnak köszönhető, hiszen ennek a sporteseménynek az egyik házigazdája volt a vizsgált ország. Az esemény azonban nem csak a fellendülés, de a visszaesés kiváltó oka is volt, ugyanis a nagyszabású építőipari beruházásokat alulárasták, az alapanyagok ára megrágtult, valamint a fizetési morál megromlott, így csődhullám indult el az országban, melynek hatására a volumenindex 2013-ra a magyarországi szintre esett vissza.

Összességében elmondható, hogy a „visegrádi országokat” összehasonlítva építőipari termelés szempontjából jelenleg Lengyelország és Magyarország mutat pozitív növekedési tendenciát, de Magyarország esetében az emelkedés fő mozgatórugója a kormányzati beruházások élénkülése lehet. Csehországnak és Szlovákiának még nem sikerült megfordítania a válság óta kialakult csökkenő mértékű növekedést.

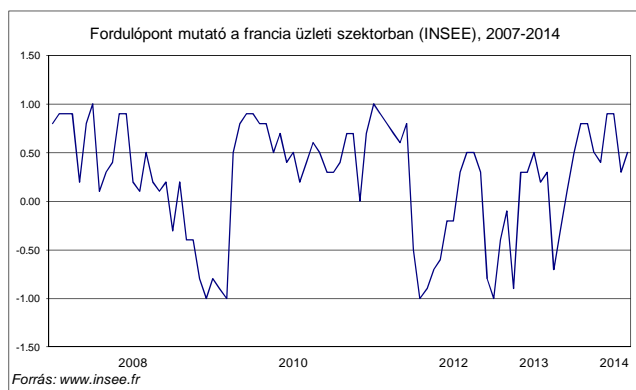
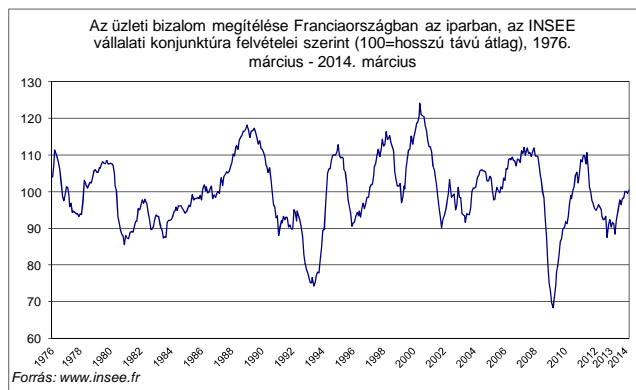
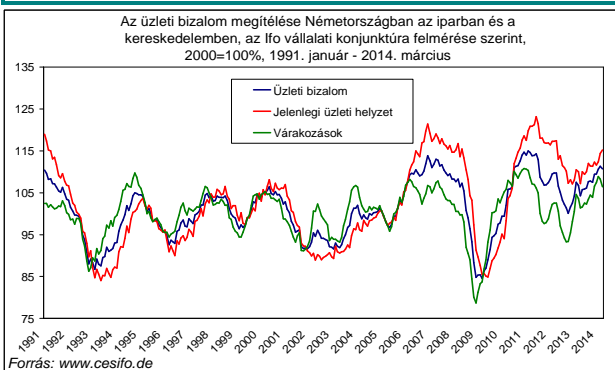
Forrás: KSH, Eurostat, HVG

Nemzetközi tendenciák

A müncheni Ifo gazdaságkutató intézet német iparra és kereskedelemre vonatkozó bizalmi indexe márciusban enyhén (111,3 pontról 110,7 pontra) süllyedt a korábbi, négy hónapon át tartó folyamatos növekedés után. A vállalatok jövőbeli üzleti kilátásai pesszimistábbak lettek, de a jelenlegi üzleti helyzetükkel elégedettebbek, mint az előző hónapban. Az üzleti helyzet és a várakozások alakulása közötti rést mérő, a GVI által számított aszinkronitási index értéke növekedett márciusban, így az üzleti bizalmi indexet nagyobb mértékű bizonytalanság jellemzi, mint a megelőző hónapban. Az Ifo szakértői szerint a fejlődő gazdaságok válsága és a Krím-félszigeten történő események hatással vannak a német vállalatok bizalmi szintjére is. (Forrás: Ifo, <http://www.cesifo-group.de>)

A francia statisztikai hivatal (INSEE) felmérése alapján a 2014 márciusában megkérdezett vállalatvezetők véleménye szerint a francia ipari konjunktúra helyzete nem változott a megelőző hónaphoz képest. Az INSEE üzleti bizalmi indexe nem változott és hosszú távú átlagos értékén stabilizálódott. A gazdasági fordulópon mutatója enyhén növekedett februárhoz képest, és így a kedvező kilátásokat előrejelző zónába került. A vállalatvezetők egyéni üzletmenetre vonatkozó prognózisának egyenlegmutatója magas szintű maradt, az értéke enyhén nőtt a megelőző hónaphoz képest, és immár meghaladja átlagos értékét. Az általános kilátásokat jellemző index – mely a válaszadók ipari aktivitásra vonatkozó véleményét összegezve tükrözi – gyengült, így megközelítette hosszú távú átlagát. (Forrás: INSEE, <http://www.insee.fr>)

Írták: Makó Ágnes (elemző, GVI)
Nagy Szidónia (gyakornok, GVI)
Verba Zoltán (gyakornok, GVI)
Kompaktor Emília

Publikáció esetén kérjük, hogy elemzésünkre az alábbiak szerint hivatkozzon:
MKIK GVI: Gazdasági Havi Tájékoztató,
2014 / április, Budapest,
2014-05-01